

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

Rok X

Warszawa, dnia 26 sierpnia 1981r.

Nr 7(94)

TREŚĆ

Poz.	Str.	Poz.	Str.
I. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE		II. PŁACE	
12. Wyjaśnienie Nr 2 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 22 sierpnia 1981 r. w sprawie postępowania o świadczenia z tytułu wypadków i chorób zawodowych w związku z odbywaniem zastępczej służby poborowych	17	13. Wyjaśnienie Nr 1 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 21 sierpnia 1981 r. w sprawie ustalania wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru niektórych emerytur przyznawanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r.	18

I. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

12.

WYJAŚNIENIE Nr 2

Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
z dnia 22 sierpnia 1981 r.

w sprawie postępowania o świadczenia z tytułu wypadków i chorób zawodowych w związku z odbywaniem zastępczej służby poborowych.

Stosownie do art. 140 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) poborowemu odbywającemu zastępczą służbę poborowych, który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby zawodowej, wypadku pozostającego w związku z odbywaniem zastępczej służby bądź wypadku w drodze do miejsca lub z miejsca pełnienia służby, a w razie jego śmierci – członkom rodziny, przysługują świadczenia na zasadach i w trybie przewidzianym dla pracowników w przepisach o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

W związku z powyższym wyjaśnia się, co następuje:

1. Za wypadki pozostające w związku z odbywaniem zastępczej służby poborowych uprawniające do świadczeń, uważa się wypadki jakim uległ poborowy:
  - przy wykonywaniu pracy w zakładzie pracy, w którym pełnił zastępczą służbę – jeżeli wypadek odpowiada warunkom określonym w art. 6 ustawy z dnia 22 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 20, poz. 105),
  - podczas lub w związku ze szkoleniem obronnym,
  - podczas lub w związku z zajęciami i czynnościami wynikającymi z warunków skoszarowania (dotyczy poborowych skoszarowanych).

2. Za wypadki w drodze do miejsca lub z miejsca pełnienia służby uprawniające do świadczeń uważa się wypadki:
  - w drodze z miejsca skoszarowania do miejsca pracy i z pracy do miejsca skoszarowania,
  - w drodze z domu do pracy i z pracy do domu,
  - w drodze z domu do miejsca skoszarowania i z miejsca skoszarowania do domu.
3. Za choroby zawodowe uprawniające do świadczeń uważa się choroby określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz.U. Nr 45, poz. 271).
4. Świadczenia pieniężne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wypłaca zakład pracy – z wyjątkiem rent inwalidzkich, które wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych; Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca także świadczenia pieniężne z tytułu wypadku w drodze do pracy lub z pracy. Świadczenia wypłacane są na zasadach i w wysokości przewidzianych dla pracowników.
5. Przy stwierdzeniu wypadku przy pracy poborowego odbywającego zastępczą służbę mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 1974 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz.U. z 1974 r. Nr 47, poz. 287 i z 1975 r. Nr 33, poz. 179).
6. Tryb postępowania przy ustalaniu wypadków w drodze do pracy i z pracy (ust. 2) określa zarządzenie Nr 8 Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 marca 1976 r. wprowadzające instrukcję w sprawie zasad postępowania w zakresie sporządzania karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy (Dz. Urz. ZUS Nr 4, poz. 12).
7. Poborowemu przysługuje – na zasadach ogólnych – prawo odwołania się:
  - od decyzji zakładu pracy – do zakładowej (terenowej) komisji rozjemczej,
  - od decyzji oddziału ZUS – do rady nadzorczej tego oddziału, o ile przedmiotem sporu nie jest kwestia inwalidztwa lub ustalenia procentowego uszczerbku zdrowia.

W drugiej instancji odwołanie przysługuje do okręgowego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: A. Rajkiewicz

II. PŁACE

13.

WYJAŚNIENIE Nr 1

Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
z dnia 21 sierpnia 1981 r.

w sprawie ustalania wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru niektórych emerytur przyznawanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r.

W związku z licznymi zapytaniami dotyczącymi sposobu ustalania wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru niektórych emerytur przyznanych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 95) – na podstawie § 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1972 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych (Dz. U. Nr 28, poz. 201) wyjaśnia się, co następuje:

1. Zgodnie z § 5 powołanego na wstępie rozporządzenia podstawę wymiaru emerytury ustala się na zasadach ogólnych z następującymi dwoma odstępstwami:
  - 1) przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wynagrodzenie z ostatnich 12 miesięcy zatrudnienia, za miesiące poprzedzające podwyżkę płac, wprowadzoną w okresie od dnia 1 lipca 1980 r. do dnia 31 sierpnia 1981 r. przyjmuje się wynagrodzenie według stawek przyznanych pracownikowi w wyniku tej podwyżki,
  - 2) pracownikom, którzy nie później niż do dnia 31 grudnia 1981 r. nabyli prawo do dodatku za wysługę lat lub prawo do dodatku w wymiarze wyższym od pobieranego w ostatnim miesiącu zatrudnienia, przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury uwzględnia się ten dodatek w kwocie, jaką otrzymaliby gdyby stosunek pracy nie został rozwiązany do tego dnia.
2. Odstępstwa, o których mowa w ust. 1, mogą być stosowane tylko w przypadku, gdy zgodnie z wnioskiem pracownika, podstawę wymiaru emerytury stanowi wynagrodzenie pracownika z ostatnich 12 miesięcy zatrudnienia.
3. Przy ustalaniu wynagrodzenia pracownika z okresu ostatnich 12 miesięcy zatrudnienia – wynagrodzenie za miesiące poprzedzające ostatnią podwyżkę płac przyznaną pracownikowi w okresie od dnia 1 lipca 1980 r. do dnia 31 sierpnia 1981 r. należy przeliczyć według nowych zasad wynagradzania z uwzględnieniem zmiany struktury płacy polegającej na zniesieniu niektórych elementów wynagrodzenia bądź wprowadzeniu nowych składników płacy.

4. Przez podwyżki płac należy rozumieć zarówno ogólne podwyżki płac z tytułu regulacji płac jak i podwyżki płac indywidualne (awanse, przeszerogowania, podwyższenie wymiaru premii bądź wysokości dodatków).
5. Podwyższenie godzinowych stawek płac z tytułu skrócenia czasu pracy w tym także z tytułu wprowadzenia dodatkowych dni wolnych od pracy w 1981 r. nie stanowi podwyżki płac powodującej konieczność przeliczenia wynagrodzenia pracownika za miesiące poprzedzające miesiąc, w którym podwyższono godzinowe stawki płac z tego tytułu.
6. Jeżeli jednak pracownik po podwyższeniu godzinowych stawek płac z tytułu skrócenia czasu pracy otrzymał podwyżkę płac do dnia 31 sierpnia 1981 r. – wynagrodzenie za miesiące poprzedzające tę podwyżkę uwzględniane w podstawie wymiaru emerytury należy przeliczyć zgodnie z ustaleniami ust. 3 wyjaśnienia, z tym że wynagrodzenie za miesiące poprzedzające skrócenie czasu pracy, ustalane na podstawie godzinowych stawek płac zasadniczych – należy przeliczyć według godzinowej stawki płac przyznanej w ostatniej podwyżce płac pomniejszonej przy zastosowaniu odpowiedniego współczynnika wzrostu tej stawki z tytułu skrócenia czasu pracy.
Przykład ustalania wynagrodzenia z ostatnich 12-tu miesięcy zatrudnienia zawiera załącznik do niniejszego wyjaśnienia.
7. Dodatek za wysługę lat powinien być doliczany do wynagrodzenia za każdy miesiąc z okresu ostatnich 12-tu miesięcy zatrudnienia w kwocie w jakiej przysługiwałby pracownikowi za grudzień 1981 r.; jeżeli do dnia 31 grudnia 1981 r. pracownik nabyłby prawo do dodatku lub prawo do dodatku w wymiarze wyższym od pobieranego w ostatnim miesiącu zatrudnienia.
8. Przy obliczaniu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru emerytury uwzględnia się tylko te składniki wynagrodzenia, które wliczane są do podstawy wymiaru zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami w tym zakresie.
W związku z tym nie należy wliczać do podstawy wymiaru m.in. wszelkiego rodzaju jednorazowych odpraw przyznawanych pracownikom w związku z przejściem na emeryturę.
9. Pracownikowi, który w czasie pobierania zasiłków: chorobowych, macierzyńskich lub opiekuńczych uzyskał podwyżkę wynagrodzenia w okresie od dnia 1 lipca 1980 r. do dnia 31 sierpnia 1981 r. – należy wynagrodzenie z 12-tu miesięcy zatrudnienia uwzględniane w podstawie wymiaru emerytury ustalać według stawek przyznawanych w wyniku tej podwyżki, stosując odpowiednie zasady określone w niniejszym wyjaśnieniu, chociażby wynagrodzenie to pochodziło z okresu sprzed 1 lipca 1980 r.
10. Wysokość wynagrodzenia dla ustalenia podstawy wymiaru emerytury wykazuje zakład pracy w zaświadczeniu o zatrudnieniu i zarobkach w uspołecznionym zakładzie pracy.
11. W razie wątpliwości dotyczących przeliczania wynagrodzenia uwzględnianego w podstawie wymiaru emerytury zakłady pracy powinny zwracać się do właściwych jednostek nadrzędnych.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w.: P. Karpiuk

PRZYKŁAD

przebiegu wynagrodzenia pracownika wynagradzanego na podstawie godzinowych stawek płac, któremu podstawę wymiaru emerytury ustala się zgodnie z postanowieniami § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r.

Mie- siąc	Rok	Czas pracy			Godzinowa stawka wy- nagrodzenia zasadniczego w zł	Miesięczne wynagrodze- nie zasadni- cze	Dodatek za godziny nad- liczbowe	Dodatek bry- gadziastowski a/ 10% b/ 15%	Dodatek za staż pracy 10%	Dodatek za pracę w wa- runkach szkod- liwych a/ 1 zł/godz b/ 2 zł/godz	Dodatek za pracę na II zmia- nie za 50% lic- by godzin prze- pracowanych	Premia produkcyj- na a/ 25% b/ 30% płacy zas- adniczej	Wynagrodze- nie mie- siężne ogółem	Godzinowe stawki płac przeliczone wg zasad us- talonych w wy- jaśnieniu	Miesięczne wynagrodz. zasadnicze przeliczone wg nowych stawek płac
		nor- mal- ny	godz. nad- licz- kowe	ra- zem kol. 3+4											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
VIII	1980	192	12	204	18,50	3.774,00	148,00	a/377,40	377,40	a/204,00	-	a/943,50	5.743,30	24,02	4.900,10
IX		194	11	205	18,50	3.792,50	148,00	a/379,20	379,20	a/205,00	-	a/948,10	5.852,10	24,02	4.924,10
X		202	6	208	21,50	4.772,00	86,00	a/477,20	477,20	b/416,00	238,60	a/1193,00	7.660,00	24,02	4.996,10
XI		172	12	184	21,50	3.956,00	172,00	a/395,60	395,60	b/358,00	197,80	a/989,00	6.474,00	24,02	4.419,70
XII		180	16	196	21,50	4.214,00	236,50	a/421,40	421,40	b/392,00	210,70	a/1053,50	6.949,50	24,02	4.707,90
I	1981	182	10	192	23,50	4.512,00	176,40	a/451,20	451,20	b/384,00	225,60	a/1128,00	7.328,40	26,30	5.049,60
II		168	8	176	23,50	4.136,00	141,00	a/413,60	413,60	b/352,00	206,80	a/1134,20	6.971,25	26,30	4.628,80
III		182	-	182	23,50	4.277,00	-	a/427,70	427,70	b/364,00	213,80	a/1069,20	7.207,20	26,30	4.786,60
IV		175	5	180	23,50	4.230,00	70,50	a/423,00	423,00	b/360,00	211,50	a/1057,50	6.775,50	26,30	4.734,00
V		175	6	181	26,30	4.760,30	105,20	b/714,00	476,00	b/362,00	238,00	b/1428,00	8.063,20	26,30	4.760,30
VI		175	2	177	26,30	4.655,10	26,30	b/698,20	465,50	b/354,00	232,70	b/1396,50	7.828,30	26,30	4.655,10
VII		176	6	182	26,30	4.786,60	105,20	b/718,00	478,70	b/364,00	239,30	b/1436,10	8.118,40	26,30	4.786,60

Przykład opiera się na następujących założeniach:

- 1/ pracownik przechodzi na emeryturę z dniem 1 sierpnia 1981 r. w związku z czym podstawę wymiaru emerytury oblicza się na podstawie wynagrodzenia z okresu I, VIII, 1980r. - 31. VII, 1981 r./z ostatnich 12-tu miesięcy zatrudnienia/
- 2/ do dnia 31. XII, 1980 r. pracownika obowiązywał wymiar czasu pracy 46-godz./tyg., który na skutek wprowadzenia dodatkowych dni wolnych od pracy w 1981 r. został od dnia 1. I, 1981 r. skrócony do 42 godzin przeciętnie na tydzień
- 3/ w okresie zatrudnienia, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru emerytury nastąpiły zmiany w zasadach wynagradzania pracownika, a mianowicie:
  - a/ od dnia 1. X, 1980 r. był on objęty regulacją płac, w wyniku której:
    - uległa podwyższeniu jego stawka płacy zasadniczej z 18,50 zł/godz. do 21,50 zł/godz.,
    - dodatek za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia wzrósł z 1 zł/godz. do 2 zł/godz.
    - uzyskał prawo do dodatku z tytułu pracy na 2-giej zmianie w wysokości 10% stawki płacy zasadniczej
  - b/ od dnia 1. I, 1981 r. nastąpiło przeliczenie jego stawki wynagrodzenia zasadniczego z 21,50 zł/godz. na 23,50 zł/godz. tj. podwyższenie przy zastosowaniu współczynnika 1,095 z tytułu skrócenia czasu pracy w wyniku wprowadzenia dodatkowych dni wolnych od pracy w 1981 r. /zarządzenie Nr 12 Ministra Pracy. Płac i Spraw Socjalnych z dnia 26 lutego 1981 r. w sprawie zasad zwiększania pracownikom stawek wynagrodzenia zasadniczego z tytułu wprowadzenia dodatkowych dni wolnych od pracy w 1981 r. /
  - c/ od dnia 1. V, 1981 r. pracownik został awansowany z VIII kat. do IX kat., co spowodowało zwiększenie jego stawki płacy zasadniczej z 23,50 zł/godz. do 26,30 zł/godz.; ponadto pracownikowi podwyższono dodatek brygadziastowski z 10% do 15% płacy zasadniczej i wymiar premii produkcyjnej z 25% do 30% płacy zasadniczej.
  - d/ pracownik do dnia 31. VII, 1981 r. uprawniony był do dodatku stażowego w wysokości 10% ale z dniem 1. XI, 1981 r. - w przypadku dalszego zatrudnienia - nabyłby prawo do dodatku w wymiarze 15%.

c.d. przykładu ze str. 19

Wynagrodzenie przeliczone w złotych						
Dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych 50% lub 100%	Dodatek brygadzystowski 15% płacy zasadniczej	Dodatek za staż pracy 15%	Dodatek za pracę w warunkach szkodliwych 2 zł/godz.	Dodatek za pracę na II zmianie za 50% liczby godzin	Premia produkcyjna 50% płacy zasadniczej	Przeliczone wynagrodzenie ogółem w zł
17	18	19	20	21	22	23
192,20	735,00	735,00	408,00	245,00	1.470,00	8.685,30
192,20	738,60	738,60	410,00	246,20	1.477,20	8.726,90
96,10	749,40	749,40	416,00	249,80	1.498,80	8.755,70
192,20	663,00	663,00	368,00	221,00	1.325,90	7.852,80
264,20	706,20	706,20	392,00	235,40	1.412,40	8.424,30
197,20	757,40	757,40	383,00	252,50	1.514,90	8.913,10
157,80	694,30	694,30	352,00	231,40	1.388,60	8.147,20
-	718,00	718,00	364,00	239,30	1.436,00	8.261,90
78,90	710,10	710,10	360,00	236,70	1.420,20	8.250,00
105,20	714,00	714,00	362,00	238,00	1.428,10	8.321,60
26,30	698,30	698,30	354,00	232,80	1.396,50	8.061,30
105,20	718,00	718,00	364,00	239,30	1.436,00	8.367,10

Wszystkie wyżej wskazane podwyżki wynagrodzenia stosownie do przepisu § 5 rozporządzenia Rady Ministrów zostały odpowiednio uwzględnione przy obliczaniu wynagrodzenia mającego stanowić podstawę wymiaru emerytury pracownika, a więc wynagrodzenie z okresu ostatnich 12-tu miesięcy zatrudnienia zostało przeliczone przy zastosowaniu zasad wynagradzania obowiązujących w odniesieniu do pracownika po jego ostatniej podwyżce płac i po uwzględnieniu możliwości nabycia przez niego w okresie do 31. XII, 1981 r. uprawnienia do wyższego wymiaru dodatku stażowego.

Przy przeliczeniu wynagrodzenia za miesiące poprzedzające objęcie pracownika skróconym wymiarem czasu pracy /VIII-XII, 1980 r./ zastosowana została stawka wynagrodzenia zasadniczego przyznana pracownikowi w wyniku ostatniej podwyżki płac tj. 26,30 zł/godz. pomniejszona wskaźnikiem 1,095 wg którego stawki wynagrodzenia zasadniczego pracowników obowiązujące przy 46 godzinnym tygodniowym wymiarze czasu pracy uległy zwiększeniu z tytułu skrócenia wymiaru czasu pracy w 1981 r. na skutek wprowadzenia dodatkowych dni wolnych od pracy w 1981 r. /26,30 : 1,095 = 24,02 zł/godz. //

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Pracy, Płac i Spraw Socjalnych Warszawa, ul. Nowogrodzka 1/3

Zakład Poligraficzny Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych. Zamówienie numer 447/81. Nakład 82 000 egzemplarzy.